

ΧΑΝΙΑ 1986

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΔΗΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ

ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

Της κ. Ζαχαρένιας Σημανδηράκη
Αρχαιοφύλακα Ιστ. Αρχείου Κρήτης

Το Ιστορικό Αρχείο Κρήτης ιδρύθηκε το 1920. ύστερα από απόφαση του τότε Γενικού Διοικητή Κρήτης και σήμερα είναι δημόσια υπηρεσία που υπάγεται στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Πρώτος διευθυντής του ήταν ο ιδρυτής του αείμνηστος Νικόλαος Παπαδάκης, συλλέκτης και φύλακας των μνημείων της Κρητικής Ιστορίας. Αξιότεροι και δημιουργικότεροι συνεχιστές του δύσκολου έργου του ήταν από το 1933 έως το 1947 ο νυν ομότιμος Καθηγητής του Πανεπ. Αθηνών κ. Νικόλαος Β. Τωμαδάκης και στα επόμενα χρόνια, φωτισμένοι άνθρωποι του Πνεύματος και των Γραμμάτων. Όλοι αυτοί, σαν διευθυντές και προϊστάμενοι και με την συμπαράσταση της εκάστοτε εποπτικής επιτροπής της Υπηρεσίας, προήγαγαν το Αρχείο σε τέτοιο υψηλό επίπεδο, ώστε να θεωρείται σήμερα δεύτερο στην Ελλάδα - μετά τα Γενικά Αρχεία του Κράτους - σε περιεχόμενο, όγκο και σπουδαιότητα. Σκοπός και αποστολή του ΙΑΚ είναι η περισυλλογή, ταξινόμηση, διαφύλαξη

και προβολή των πάσης φύσεως αρχείων και κειμηλίων που αφορούν την Ιστορία της Κρήτης.

Τέτοια αρχεία της Υπηρεσίας είναι οι πολύτιμες ιστορικές συλλογές, όπως η επίσημη αλληλογραφία των Κρητικών Επαναστάσεων 1821-1830, 1866-1869, 1877-1878, 1895-1898 και 1905. Επίσης στο Αρχείο περιλαμβάνονται: πολλές ιδιωτικές συλλογές που αναφέρονται σε διάφορες χρονικές περιόδους της Κρητικής Ιστορίας, με αλληλογραφία των Αρχηγών των Επαναστάσεων, των Σωματάρχων και άλλων εξεχόντων προσώπων, το αρχείο Κρητών Αγωνιστών, τα αρχεία της Τουρκικής Διοικήσεως Κρήτης, του Κεντρικού Μεταφραστικού Γραφείου Κρήτης, της Κρητικής Πολιτείας, Υπηρεσιακά, Δικαστικά, των Νομαρχιών Κρήτης, της Γερμανικής Κατοχής. Βιβλιοθήκη που περιλαμβάνει 6.500 τίτλους περίπου, αρχείο Τύπου με όλα σχεδόν τα Κρητικά έντυπα από το 1831 μέχρι σήμερα, καθώς και πλήθος άλλων αρχείων. Όλο το υλικό της Υπηρεσίας είναι ταξινομημένο και καταγεγραμμένο σε βιβλία υλικού, καρτέλλες, κατα-

λόγους και ευρετήρια, για την καλύτερη εξυπηρέτηση των ερευνητών αλλά και του προσωπικού του ΙΑΚ.

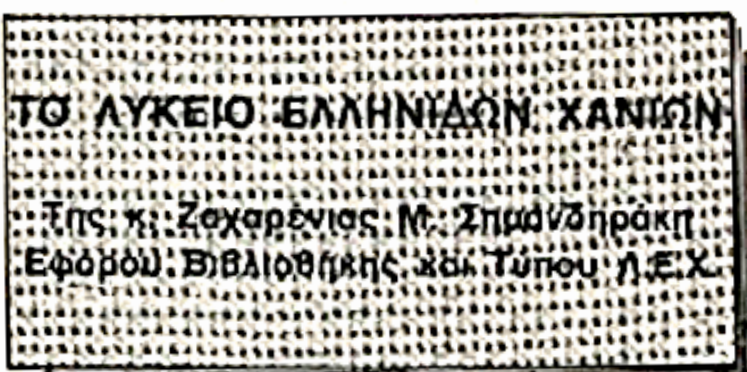
Παράλληλα - σύμφωνα με το νόμο που το διέπει - το Αρχείο έχει δημιουργήσει στο Νεοκλασικό, κρατικό, διατηρητέο κτίριο όπου στεγάζεται και πλουσιότατο μουσείο και «Κρητική Γωνιά» με ιστορικά και λαογραφικά κειμήλια, που βοηθούν τον επισκέπτη και μελετητή να διαμορφώνει σωστή γνώμη για τις διάφορες χρονικές περιόδους Ιστορίας και Αγώνων της Κρήτης. Όλο σχεδόν το υλικό του ΙΑΚ προέρχεται από δωρεές, πράγμα που υποδηλώνει την εμπιστοσύνη, αναγνώριση και σεβασμό της Κοινωνίας μας προς την πνευματική αυτή Εστία της Κρήτης.

Η Υπηρεσία αποτελεί σπουδαία πηγή και παρέχει κατάλληλα βοηθήματα στον κάθε ερευνητή, ώστε, οι περισσότεροι που ασχολούνται με μελέτες και έρευνες, επισκέπτονται το ΙΑΚ αναζητώντας και βρίσκοντας, τις περισσότερες φορές, τα στοιχεία που τους χρειάζονται.

Αλλά και το ίδιο το Αρχείο έχει κάνει μέχρι στιγμής τέσσερις εκδόσεις που αναφέρονται στα περιεχόμενα της Υπηρεσίας: την καταγραφή του αρχειακού υλικού, οδηγό του μουσείου και της «Κρητικής Γωνιάς», και δυο εκδόσεις ιστορικών εγγράφων της Υπηρεσίας. Παράλληλα το εκάστοτε προσωπικό του Αρχείου δημοσιεύει διάφορες εργασίες για κρητικά θέματα σε περιοδικά και εφημερίδες.

Οπωσδήποτε τα προβλήματα δεν λείπουν όμως με καλή θέληση, αγάπη και συμπαράσταση από όλους, μπορούν να ξεπεραστούν.

Γιατί η σημασία του Ιστορικού Αρχείου Κρήτης είναι αναμφισβήτητα μεγάλη. Συμβάλλει απεριόριστα στην καταγραφή των γεγονότων στο πέρασμα του χρόνου και μπορεί κανείς να πει πως είναι, ο καθρέφτης της Ιστορίας της Κρήτης. Ο επισκέπτης, ο ιστοριοδίφης, ο ερευνητής μπορεί να αντλήσει από τις αστείρευτες πηγές, από τα αρχεία, τα ντοκουμέντα, τα έγγραφα και την παραμικρή λεπτομέρεια που σχετίζεται με τον τρόπο ζωής, τα ιστορικά γεγονότα και την εξέλιξη του πολιτισμού στην Κρήτη μας. Και το κοινό και οι διάφοροι φορείς θα πρέπει να το βοηθήσουν όσο γίνεται περισσότερο, να του συμπαρασταθούν και να το συνδράμουν, ώστε να πλουτισθεί ακόμη περισσότερο και να βοηθήσει έτσι και τις μελλοντικές γενιές να γνωρίσουν και να καταγράψουν σωστά την Ιστορία του Νησιού μας.

Το Λύκειο Ελληνίδων Χανίων συμπλήρωσε ήδη 70 χρόνια ζωής και ανιδιοτελούς προσφοράς στο κοινωνικό σύνολο και στη λαϊκή μας παράδοση.

Το Λ.Ε.Χ. ιδρύθηκε στα τέλη του 1915 από την αείμνηστο Καλλιρρόη Παρρέν και για αρκετά χρόνια λειτούργησε σαν παράρτημα του Λυκείου Ελληνίδων Αθηνών. Η πρώτη ενέργεια του νεοσύστατου τότε Λυκείου ήταν να διενεργήσει έρανο, να διαιρέσει την πόλη σε πέντε τμήματα (Τοπ-Χανά, Καστέλλι, Κούμ Καπί, Φακωθιανά Χαλέπας και Δικαστήρια) και να καταρτίσει επιτροπές που ασχολούνταν με την περίθαλψη και την ενίσχυση των απόρων οικογενειών.

Τα μέλη του Λυκείου οργάνωναν καλλιτεχνικές εκδηλώσεις, θεατρικές παραστάσεις, χορευτικές συγκεντρώσεις, παιδικές γιορτές και με τις εισπράξεις αγόραζαν, έπλεκαν και έραβαν διάφορα είδη και τα έστελναν στους στρατιώτες στην Μικρά Ασία. Τα ευχαριστήρια των στρατιωτών στα μικρά ταλαιπωρημένα επιστολόχαρτα (τα οποία και σώζονται σήμερα) ήταν η καλύτερη ανταμοιβή του.